

Деренюк А. О.

студентка 2-го курсу

*факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ АДВОКАТУРИ НІМЕЧЧИНИ

Якщо говорити про адвокатуру в Німеччині, найперше, що варто зазначити, адвокатура в Німеччині є незалежною організацією в системі правосуддя, а самі адвокати є практично вільними підприємцями, які мають свої контори, наймають службовців.

Діяльність адвокатури в Німеччині регулюється низкою нормативних актів, таких як: Федеральне положення про адвокатуру, яке було прийняте ще 1 серпня 1959 року, але зазнавши певних змін продовжує діяти й сьогодні, також Закон про винагороду адвокатів, який був прийнятий 5 травня 2004 року.

До рівня освіти адвоката у Німеччині ставляться високі вимоги, як і до освіти суддів, після закінчення вищого навчального закладу, особа, що бажає стати адвокатом, проходить ще і додаткове навчання.

Варто також торкнутися таких тем як: права і обов'язки адвокатів, принципи на яких побудована адвокатура, а також функції, які покладені на адвокатів, форма організації та дисциплінарна відповідальність адвокатів.

Щодо принципів на яких побудована адвокатура, то існують три принципи, які характерні для побудови адвокатури всього світу, а не тільки Німеччини, але варто зазначити в яких аспектах вони розкриваються саме в Німеччині. Першим принципом є незалежність адвокатської професії. В Німецькому законодавстві закріплено, що будь-який юрист, що працює на певну компанію, не може бути адвокатом, адже певною мірою він залежний від свого роботодавця, а отже не можна в такому випадку говорити про незалежність. В основі цього принципу лежить не тільки незалежність від роботодавців, а й незалежність в цілому від держави. Наступний принцип це конфіденційність, підтриманням цього принципу є те, що його порушення може привести до втрати ліцензії на здійснення адвокатської праці або до кримінального переслідування адвоката. В основі цього принципу лежить обов'язок адвоката зберігати в таємниці деталі справи клієнта, цей принцип існує для того, щоб клієнт повністю був щирим з адвокатом. Органи державної влади не вправі обшукувати адвокатські контори, не мають право допитувати адвоката як свідка у справі його клієнта, що є подібним із Україною. Ще одним принципом є заборона представництва протилежних інтересів, тобто представляючи інтереси позивача адвокат не може одночасно представляти інтереси і відповідача. Особливість цього принципу у Німеччині заключається в тому, що порушення цього принципу тягне за собою не тільки позбавлення ліцензії, адже це є правопорушенням. Зрада

інтересів сторони є складом злочину, який передбачений в Кримінальному уложенні Німеччини.

Ці три принципи є основоположними, вони притаманні багатьом розвиненим країнам, але варто зазначити й про те, що існують і інші принципи, такі, наприклад як: принцип добропорядності, принцип ділової етики та обов'язок до підвищення кваліфікації.

Принцип добропорядності полягає в порядному ставленні до грошей клієнтів. У Німеччині велика довіра до адвокатури, інколи навіть компенсація клієнту приходить на картку адвоката. Щодо принципу ділової етики, цей принцип означає, що в діяльності адвоката неприпустима образа протилежної сторони. Щодо обов'язку до підвищення кваліфікації, то порушення цього принципу в законодавстві Німеччини не передбачає санкції. Проте, адвокати повинні постійно підвищувати свою кваліфікацію. Ці всі принципи зустрічаються і в нашій країні, але в Німеччині є свої особливості.

На рахунок прав і обов'язків адвокатів в Німеччині, у Федеральному законі про адвокатуру є окремий розділ, що регулює це питання. Відповідно до § 43 Федерального закону про адвокатуру «адвокат зобов'язаний сумлінно виконувати свої професійні обов'язки, бути гідним поваги й довіри, яких вимагає становище адвоката». Якщо адвокат відмовляє надати юридичну допомогу, він має негайно пояснити причини, якщо відмова була безпідставною, то адвокат повинен відшкодувати шкоду, яку завдав клієнтові.

Також адвокат не може виступати у загальних або третейських судах як адвокат клієнта, якого він обслуговує у зв'язку з постійними службовими та іншими діловими відносинами. Не мають права виконувати обов'язки адвоката особи, що обіймають посаду суддів або є державними службовцями. Але є випадки, коли управління юстиції може зробити виняток для певної особи, за умови, що це не зашкодить інтересам правосуддя.

Свої послуги адвокат може надавати на будь-якій стадії процесу. Також одним із обов'язків адвоката є зберігання матеріалів справи ще протягом 5 років після виконання доручення. Федеральне положення про адвокатуру зобов'язує адвоката, у випадку його відсутності або неспроможності виконувати свої професійні обов'язки більше як один тиждень, потурбуватися про заступника.

Є випадки коли адвокат відсторонюється від виконання своїх професійних обов'язків. Це відбувається у разі: коли діяльність адвоката суперечить принципам високої моралі та права; коли адвокат представляв або консультував іншу сторону у конкретній справі; коли адвокат брав участь у вже розглянутій справі у якості судді, арбітра, прокурора або представника офіційної установи; коли мова йде про тлумачення документа, який адвокат складав як нотаріус.

Адвокат має право на ознайомлення зі своєю особою справою,

він може навіть робити витяги з документів або ж знімати копії з них. Адвокат, якого призначили в суд процесуальним уповноваженим, має право передати представництво іншому адвокату. У Федеральному положенні про адвокатуру закріплено ще багато інших прав та обов'язків адвоката.

Щодо функцій, які покладені на адвокатів згідно із Федеральним законом, то варто зазначити такі: 1) Адвокат надає поради та консультації з юридичних питань; 2) Представляє інтереси клієнтів, які виступають як сторони у цивільному процесі; 3) Захищає обвинуваченого чи підсудного у кримінальній справі у суді та органах слідства. Варто також зазначити, що адвокат в кримінальному процесі може виступати представником інтересів і потерпілої сторони; 4) Здійснює управління майном клієнта на підставі укладеного з ним договору; 5) Адвокат може здійснювати функції юрисконсульта за спеціальним договором. Але варто зазначити, що офіційно адвокат юрисконсультом працювати не може.

У Німеччині колегії адвокатів утворюються за територіальним принципом, вони об'єднують адвокатів, що приписані до суду однієї й тієї ж землі.

Правління являється виконавчим органом колегії, зазвичай складається із семи осіб. Всі колегії об'єднані в Федеральну палату адвокатів, яка включає до свого складу 28 регіональних палат. За своєю організаційно-правовою формою вона створена як корпорація громадського права. Важливим аспектом є те, що кожен практикуючий адвокат повинен перебувати у Палаті.

На рахунок органів управління Палати, то такими органами є Загальні збори її членів, а також Президія Палати, вони беруть участь у законодавчому процесі, у формі внесення пропозицій та рекомендацій до парламенту, а також проводять консультації. Представницьким органом палати є Статутні збори, завданням яких є регулювати відносин між адвокатами, адвокатами та громадянами, а також адвокатами та державними органами. Також Статутні збори займаються питаннями підвищення кваліфікації адвокатів, а також представництвом адвокатури Німеччини перед організаціями інших країн.

У Німеччині існує також Об'єднання адвокатів Німеччини, з добровільним членством, основне завдання якого полягає у представництві інтересів адвокатів перед державними органами та громадськістю, а також участі в законодавчому процесі.

Суди честі займаються розглядом справ, які пов'язані з порушенням адвокатської етики, а також накладенням дисциплінарних стягнень. При вищому суді кожної землі існує судова палата, яка є апеляційною інстанцією стосовно судів честі, що стоять нижче.

При Федеральному верховному суді функціонує Сенат у справах адвокатів, що є наглядовою інстанцією. Сенат має право здійснювати перегляд справ, розглянутих судами честі або земельними палатами у справах адвокатів при вищому суді відповідної землі.

Якщо говорити про види відповідальності адвоката в Німеччині, то

виділяють такі: догана, штраф у розмірі до 10 тисяч євро, заборона займатися адвокатською діяльністю на період від одного до п'яти років, а також виняток з адвокатури.

Отже, адвокатурі в Німеччині відводиться важливе місце та роль, зокрема до освіти адвокатів ставлять високі вимоги, забезпечення їх діяльності також на високому рівні. В адвокатури Німеччини безліч схожих рис із нашою українською адвокатурою, ті ж самі принципи їх діяльності сходяться, але у Німеччині є характерні риси їх прояву та особливості.

Список використаної літератури:

1. Руденко М. В. Організаційні форми адвокатської діяльності у країнах Європи (Німеччина, Швеція, Австрія). Форум права. 2016. № 2. С. 168-174.
2. Адвокатська «монополія»: європейський досвід та перспективи України. URL: <http://surl.li/antbt>
3. Ткачук А. С. Адвокатура Німеччини та України: порівняльно-правовий аспект / А. С. Ткачук // Альманах права. Ціннісно-правові засади сучасних інтеграційних процесів в Україні.— Випуск 6.— Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2015.— С. 527-532.
4. Федеральне положення про адвокатуру. URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/pologennya/bundesrechtsanwaltsordnung-ukr. pdf>

Науковий керівник: старший викладач кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» ***Курганський Олександр Валерійович***